

Pranešėjų apsauga

[Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas](#) (toliau – Įstatymas) nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą ir pažeidimus padariusių asmenų patraukimą atsakomybėn.

Informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo

Fizinis asmuo, pateikiantis informaciją apie pažeidimą įstaigoje, apie kurį sužinojo iš savo turimų ar turėtų tarnybos, darbo ar sutartinių (konsultavimo, rangos, subrangos, stažuotės, praktikos, savanoriškos veiklos ir pan.) santykių su šia įstaiga arba įdarbinimo ar kitų iki sutartinių santykių metu, taip pat informaciją apie pažeidimą pateikiantis savarankiškai dirbančio asmens statusą turintis asmuo, akcininkas ar asmuo, priklausantis įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui (įskaitant vykdomųjų galių neturinčius narius, taip pat savanorius ir apmokamus ar neapmokamus stažuotojus), arba bet kuris fizinis asmuo, dirbantis prižiūrint ir vadovaujant rangovams, subrangovams ir (ar) tiekėjams

Pranešėjas - informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo kurį kompetentinga institucija [Lietuvos Respublikos prokuratūra](#) pripažįsta pranešėju.

Informacija apie pažeidimus teikiama siekiant apsaugoti viešąjį interesą. Informacijos pateikimas siekiant apginti išskirtinai asmeninius interesus nelaikomas pranešimu.

Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:

1. pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
2. pavojaus aplinkai;
3. kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdamas teisingumą;
4. neteisėtos veiklos finansavimo;
5. neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
6. neteisėtu būdu įgyto turto;
7. padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
8. pažeidimų, nurodytų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintame sąraše, parengtame atsižvelgiant į Direktyvoje (ES) 2019/1937 nurodytų Europos Sąjungos teisės aktų taikymo sritį;
9. kenkimo Europos Sąjungos finansiniams interesams, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnyje ir išsamiau apibūdinta susijusiose Europos Sąjungos priemonėse;
10. pažeidimų, susijusių su vidaus rinka, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 26 straipsnio 2 dalyje, įskaitant Europos Sąjungos konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklių pažeidimus, taip pat su vidaus rinka susijusius pažeidimus dėl veiksmų, kuriais pažeidžiamos pelno mokesčio taisyklės, arba susitarimus, kuriais siekiama įgyti mokesstinį pranašumą, kenkiantį taikytinos pelno mokesčio teisės dalykui arba tikslui;
11. kitų pažeidimų.

Konfidencialumas

Asmeniui pagal Įstatymą pateikusiam informaciją apie pažeidimą, taikomas konfidencialumas nepriklausomai nuo to ar asmuo bus pripažintas pranešėju. Konfidencialumas taikomas ir fiziniam asmeniui, kuris padeda informaciją apie pažeidimą pateikiančiam asmeniui ir kurio pagalba turėtų būti konfidenciali.

Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai:

- to raštu prašo informaciją apie pažeidimą pateikiantis ar pateikęs asmuo arba pranešėjas;
- informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.

Pranešimo forma

Siekiant veiksmingai įgyvendinti Įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1133 "[Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo](#)" yra patvirtinti:

1. Atlyginimo pranešėjams už vertingą informaciją tvarkos aprašas;
2. Kompensavimo pranešėjams už patiriamą neigiamą poveikį ar galimus padarinius dėl pateikto pranešimo tvarkos aprašas;
3. Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas.